

SKUPŠTINA CRNE GORE
Odbor za politički sistem,
pravosuđe i upravu
Br. 00–72 / 13 –9 /
EPA 149 XXV
Podgorica, 23. jula 2013. godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

PODGORICA

Na osnovu člana 69 i 162 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu Skupštine Crne Gore, sa 11. i 21. sjednice, održanih 23. maja i 23. jula 2013. godine, podnosi

IZVJEŠTAJ O RAZMATRANJU IZVJEŠTAJA VRHOVNOG DRŽAVNOG TUŽIOCA CRNE GORE O RADU DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA ZA 2012. GODINU I IZVJESTAJA O RADU TUŽILAČKOG SAVJETA ZA 2012. GODINU

Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu Skupštine Crne Gore, kao matični Odbor, razmotrio je **Izveštaj Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore o radu Državnog tužilaštva za 2012. godinu i Izveštaj o radu Tužilačkog savjeta za 2012. godinu.**

Nakon uvodnog obrazloženja Vrhovnog državnog tužioca i šire rasprave, Odbor je većinom glasova (7 – glasova „za“ i 5 – glasova „protiv“) odlučio da predloži Skupštini da prihvati Izveštaj Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore o radu Državnog tužilaštva za 2012. godinu i i Izveštaj o radu Tužilačkog savjeta za 2012. godinu.

Odbor je na 21. sjednici, održanoj 23. jula 2013. godine, razmotrio Predlog zaključaka povodom Izveštaja Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore o radu Državnog tužilaštva za 2012. godinu i Izveštaja o radu Tužilačkog savjeta za 2012. godinu i sa (7 glasova „za“, 3 glasa „protiv“ i 1 glas „uzdržan“) predlaže Skupštini da iste usvoji.

Prema ovom Izveštaju, u 2012. - izveštajnoj godini podnešene su krivične prijave protiv 10.948 lica. U ukupnom broju prijavljenih lica, punoljetnih je 8.661, maloljetnih 436, a nepoznatih 1.851. Uz krivične prijave koje su ostale neriješene kod drugih organa iz ranijih godina u 2012. godini državno tužilaštvo je imalo u radu ukupno krivičnih prijava protiv **12.188** lica. Od toga, u radu osnovnih državnih tužilaštava bilo je 11.914, a u radu viših državnih tužilaštava protiv 274 lica. Procenat odbačenih krivičnih prijava iznosi 38,62%, što je približno na prošlogodišnjem nivou.

U 2012. godini državni tužioci donijeli su 601 naredbu za sprovođenje istrage od toga u nadležnosti viših državnih tužilaštava **245** i u nadležnosti osnovnih državnih tužilaštava **356**. Uz neriješene zahtjeve za istragu iz prethodnih godina, kojih je bilo protiv 1.425 učinilaca, državni tužioci su imali u radu ukupno istraga, protiv 2.026 učinioca, od toga 303 učinioca su bila osnovano sumnjivo da su izvršili teška i najteža krivična djela. U izvještajnoj godini smanjen je broj neriješenih istraga u odnosu na prethodnu godinu za 33,12 %.

U 2012. godini državna tužilaštva u Crnoj Gori su optužila 5.554 učinioca krivičnih djela, od toga, protiv **1. 257** učinilaca podignute su optužnice poslije sprovedene istrage, **238** učinilaca je neposredno optuženo, dok je protiv **4. 047** učinilaca podniet optužni predlog. Uz neriješena optuženja iz ranijih godina, u izvještajnoj godini je kod sudova bilo optuženja protiv **10. 538** učinilaca krivičnih djela, što je približno prošlogodišnjem nivou. Na kraju izvještajnog perioda ostalo je neriješeno optuženja protiv 4.670 učinilaca, što je u poređenju sa prethodnom godinom manje za 7,21 %, od toga u nadležnosti viših sudova protiv 449 učinilaca.

Nezadovoljni kaznenom politikom sudova, državni tužioci su u 2012. godini izjavili 1.159 žalbi, od toga 599 žalbi zbog odluke o kazni i 560 protiv oslobadjajućih sudskih presuda. Dakle, 40% oslobadjajućih sudskih odluka donijetih u prvostepenom postupku biva ukinuto po žalbi tužioca.

U izvještajnoj godini prijavljeno je 1.809 nepoznatih učinilaca krivičnih djela, što je u poređenju sa prethodnom godinom više za 12,78%. Zbog krivičnih djela iz stvarne nadležnosti osnovnih državnih tužilaštva prijavljena su 1.782, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 12,85%, a iz stvarne nadležnosti viših državnih tužilaštava 27 nepoznatih učinilaca. U odnosu na ukupan kriminalitet u izvještajnoj godini, konstatuje se da je još uvijek visok procenat neotkrivenih učinilaca krivičnih djela 12,21%, što je približno na prošlogodišnjem nivou i da značajan broj njih izbjegava krivičnu odgovornost, što ugrožava sigurnost građana i predstavlja ozbiljan kriminogeni faktor.

Kada je u pitanju kriminalitet protiv punoljetnih izvršilaca u 2012. godini prijavljeno je 5,50 % manje izvršilaca u odnosu na prethodnu godinu.

Do pada kriminaliteta u odnosu na prethodnu godinu došlo je kod: krivičnog djela - neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga za 25,97%, krivičnih djela - protiv bezbjednosti javnog saobraćaja smanjen za 13,43 %, krivičnih djela protiv polne slobode za 21,87 %, krivičnih djela protiv braka i porodice za 18,95 %, krivičnog djela - nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici za 35,88 %, Krivičnih djela - protiv imovine za 24,57 %, krivičnih djela - protiv službene dužnosti za 3,68 %, krivičnih djela - protiv pravnog saobraćaja za 8,89 %, krivičnog djela - protiv javnog reda i mira za 21,34 %.

Do povećanja kriminaliteta u odnosu na prethodnu godinu došlo je kod: krivičnog djela - protiv života i tijela za 5,08 %, krivičnog djela - teška tjelesna povreda

za 9,52 %, krivičnog djela - protiv životne sredine za 18,68 %, krivičnih djela protiv državnih organa za 58,64 %, krivičnog djela - samovlašće za 21,10 %.

Kada je u pitanju kriminalitet djece - krivično neodgovornih maloljetnika u ukupnom maloljetničkom kriminalitetu maloljetnički kriminal učestvuje u procentu od oko 4,12 %, što je više u odnosu na ranije godine ali je manje nego u prethodnoj godini.

U vezi primjene alternativnih načina rješavanja krivičnih sporova, kako se navodi u Izvještaju, tužioci su u 40 slučajeva pokušali da postupak riješe odloženim gonjenjem. Primjenjujući ovaj institut, državni tužioci su riješili 1000 krivičnih sporova u tužilaštvu, što je za oko 57,10 % više nego u prethodnoj godini. Primjenom ovog instituta tužioci su od osumnjičenih naplatili 344.913,02 eura i uplatili ih u korist humanitarnih organizacija i javnih ustanova i 52.037,52 eura na ime naknade štete oštećenim. Takođe, zaključeno je 22 sporazuma o priznanju krivice – 9 više nego u prethodnoj godini.

Primjenom Zakona o odgovornosti pravnih lica za krivična djela- u 2012. godini prijavljeno je 157 pravnih lica – 43 više nego u prethodnoj godini.

Uz neriješena optuženja iz ranijih godina protiv 21 u izvještajnoj godini ostalo je neriješeno optuženja protiv 35 pravnih lica. Pravna lica su najčešće prijavljivana zbog izvršenja krivičnog djela – prevara, utaja, izdavanje čeka i sredstava bezgotovinskog plaćanja bez pokrića, utaja poreza, zloupotreba položaja u privrednom poslovanju, gradjenje objekta bez gradjevinske dozvole.

U vezi sa primjenom Zakona o pružanju međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima- u izvještaju se navodi da je međunarodna pomoć tražena u 55 slučajeva. Posredstvom Ministarstva pravde, Vrhovnom državnom tužilaštvu Crne Gore su dostavljene 52 zamolnice radi preuzimanja krivičnog gonjenja od strane državnih tužilaštava u Crnoj Gori i 96 zamolnica koje su preko ministarstva pravde, putem međunarodne pravne pomoći, proslijedjene nadležnim tužilaštvima u inostranstvu.

Primjenom novog Zakonika o krivičnom postupku, kojim su državni tužioci dobili vodeću ulogu u istrazi, koncept tužilačke istrage pokazao se kao veoma efikasan, kako u slučajevima teških i najtežih krivičnih djela, tako i u slučajevima onih krivičnih djela koja su u stvarnoj nadležnosti osnovnih i viših državnih tužilaštava. U Odjeljenju istraga najtežih slučajeva **organizovanog kriminala i korupcije** prosječno je trajala nepunih 6 mjeseci, a kod osnovnih i viših državnih tužilaštava prosječno 2 mjeseca i 8 dana. U postupku sudske kontrole potvrđeno je 95,06% podignutih optužnica, dok se ostale nalaze u postupku kontrole. **Odjeljenju za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina u 2012.godini prijavljeno je 100 učinilaca.** Uz neriješene prijave iz ranijeg perioda Odjeljenje je imalo u radu prijave protiv 111 učinilaca. Zbog krivičnog djela stvaranje kriminalne organizacije u izvještajnoj godini prijavljen je 21 - učinilac, 11- zbog krivičnog djela neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga i 10 - zbog falsifikovanja isprave. Što se tiče **krivičnog djela sa elementima korupcije** – Odjeljenju su izvještajnoj godini prijavljena

62 učinioca – 33,33 % više nego u prethodnoj godini. Zbog krivičnog djela **zloupotreba službenog položaja** prijavljena su 32 učinioca - 3,48 % manje nego u prethodnoj godini. Odjeljenju su za krivično djelo **primanje mita** u izvještajnoj godini prijavljena 7 učinilaca. Zbog krivičnog djela **davanje mita**, prijavljeno je 11 učinilaca. Odjeljenju je u izvještajnoj godini prijavljeno 6 učinilaca zbog krivičnog djela **zloupotreba ovlašćenja u privredi**. U oblasti kriminala koji se odnosi na **krivična djela ratni zločini**, krivični postupak se vodi protiv 21 učinioca. U izvidjaju se istraživalo 6 slučajeva ratnih zločina i 1 slučaj koji se provjerava u postupku međunarodne pravne pomoći. U izvještajnoj godini nije bilo novih krivičnih prijava zbog krivičnog djela **trgovina ljudima**, a postupalo se po jednoj optužnici protiv 11 učinilaca.

U 2012. godini, prema navodima iz Izvještaja, intezivirana je i saradnja sa državnim tužilaštvima drugih država. Tako je tokom mjeseca juna ugostilo delegaciju Vrhovnog državnog tužilaštva Republike Madjarske koju je predvodio Vrhovni državni državni tužilac kojom prilikom su nastavljeni razgovori o saradnji na bazi Memoranduma potpisanog u Budimpešti, a tokom mjeseca novembra ugostilo je delegaciju Glavnog tužioca Američke države Delawere, koju je predvodio Glavni tužilac - cilj posjete je bio organizacija niza seminara za tužioce i zamjenike u Crnoj Gori, uz podršku Američke ambasade. Takodje, započete su aktivnosti na potpisivanju novog dvogodišnjeg Programa saradnje sa Državnim tužilaštvom Ruske Federacije. U Odjeljenju za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina, započet je rad na projektu „Borba protiv organizovanog kriminala i korupcije – Jačanje tužilačke mreže“, za čije sprovođenje su zaduženi Njemačka organizacija za međunarodnu saradnju i Holandski centar za međunarodnu saradnju. U izvještajnoj godini potpisan je Protokol o saradnji sa Centralnom bankom Crne Gore i Upravom policije radi efikasne borbe protiv falsifikovanja euro novčanica i kovanog novca. U pogledu saradnje sa NVO Akcija za ljudska prava državno tužilaštvo se saglasilo sa ciljevima Sporazuma o pitanjima monitoringa prostorija u kojima borave zadržana i pritvorena lica. U toku je dogovor o konkretnim radnjama i aktivnostima na ostvarivanju ciljeva saradnje. U izvještajnoj godini potpisan je Sporazum NVO Centar za građansko obrazovanje. Predmet sporazuma je monitoring – nadgledanje toka krivičnog postupka pred nadležnim sudovima po optužnicama državnog tužilaštva zbog krivičnih djela korupcije i organizovanog kriminala.

Značajna pažnja u izvještajnoj – 2012. godini posvećena je i stručnom usavršavanju tužilaca. U organizaciji Centra za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije, Ministarstva pravde, Ministarstva za ljudska i manjinska prava, UZK, Uprave za antikorupcijsku inicijativu, ILECUS-a, CEDEM-a, OEBS-a, AIRE Centra iz Londona, Zaštitnika ljudskih prava i sloboda, Tvining projekta EU, Uprave policije, Savjeta Evrope, TAIEX-a, Policijske akademije u Danilovgradu, CEMI, UNICEF-a, Centra za građansko obrazovanje i LGBT i Kanadske ambasade i NVO „Djeca prije svega“, tokom 2012.godine održano je 66 seminara, konferencija i okruglih stolova na kojima su učestvovala 102 državna tužioca i zamjenika, 18 savjetnika, 4 pripravnika i volontera.

U cilju rješavanja prostorno - tehničkih uslova, uradjena je projektna dokumentacija za nadgradnju objekta na novoj lokaciji gdje bi bile smještene kancelarije Osnovnog državnog tužilaštva u Kotoru i utrošeno je 9.100,00 eura. Za nadgradnju objekta za potrebe Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici u januaru 2013.godine potpisan je ugovor o izradi tehničke dokumentacije. Napravljen je plan rješavanja stambenih pitanja državnih tužilaca, zamjenika i zaposlenih, koji je neophodno realizovati u saradnji sa Vladom Crne Gore.

Realizovan je i projekat Pravosudnog informacionog sistema - PRIS. Sva državna tužilaštva u Crnoj Gori dobila su novu opremu radi uspješnog povezivanja u jedinstveni informacioni sistem, a svi zaposleni su prošli obuku za njegovu primjenu. U bazi ovog sistema na kraju izvještajne 2012.godine nalazi se 63.627 prijava i tužilačkih odluka

Kao prilog Godišnjeg izvještaja, data je Informacija o radu Osnovnog državnog tužilaštva u Baru i Informacija o slučajevima: „Škerović“, „Bukovica“, „Šarić“ i „Snimak“.

Iz izvještaja o radu Tužilačkog savjeta

Nakon isteka mandata postojećem Tužilačkom savjetu, Skupština Crne Gore, 24 saziva je na osnovu člana 136 stav 2 Ustava Crne Gore i člana 86 Zakona o državnom tužilaštvu („Sl.list RCG“, br.69/03 i „Sl.list CG“ br.40/08 i 39/11) na osmoj sjednici prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2012.godini, dana 26. jula 2012.godine, **donijela Odluku o izboru članova Tužilačkog savjeta. Iz reda državnih tužilaca i zamjenika imenovani su:** Veselin Vučković, Petar Kapuci, Miljana Radović, Rifat Hadrović i Vesna Jovičević, iz reda uglednih pravnika u Crnoj Gori, Jelena Popović, dr Mladen Vukčević, Vladimir Šušović i Tatjana Marković i Branka Lakočević, predstavnik Ministarstva pravde. **Tužilački savjet je u izvještajnoj godini održao 6 sjednica.** U izvještajnom periodu oglašena su slobodna mjesta za: jednog zamjenika Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore, dva zamjenika višeg državnog tužioca u Podgorici, četiri zamjenika osnovnog državnog tužioca u Podgorici, jednog zamjenika osnovnog državnog tužioca u Herceg Novom, jednog zamjenika osnovnog državnog tužioca u Kotoru i jednog zamjenika osnovnog državnog tužioca u Baru. Tužilački savjet je 4 zamjenika osnovnih državnih tužilaca, koji su bili imenovani na mandat od 3 godine u Osnovnom državnom tužilaštvu u Podgorici, Herceg Novom i Baru, imenovao na istu funkciju, čime su dobili stalnost mandata. U izvještajnom periodu Tužilačkom savjetu su, **u skladu sa odredbama člana 42 Zakona o državnom tužilaštvu** upućeni predlozi za utvrđivanje disciplinske odgovornosti za jednog zamjenika Osnovnog državnog tužioca u Bijelom Polju i jednog zamjenika Osnovnog državnog tužioca u Podgorici. Disciplinsko vijeće je nakon sprovedenog postupka za utvrđivanje odgovornosti zamjenika tužilaca, usvojilo predloge i izreklo disciplinske mjere umanjenje zarade.

Na osnovu svega izloženog, Odbor je većinom glasova ocijenio da je Izvještaj sačinjen i podnesen u skladu sa Zakonom o državnom tužilaštvu.

ODBOR ZA POLITIČKI SISTEM, PRAVOSUĐE I UPRAVU
POVODOM RAZMATRANJA GODIŠNJEG IZVJEŠTAJA VRHOVNOG DRŽAVNOG
TUŽIOCA CRNE GORE O RADU DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA ZA 2012. GODINU
PREDLAŽE SKUPŠTINI DA USVOJI SLJEDEĆE ZAKLJUČKE:

1) Neophodno je da Državno tužilaštvo obezbijedi dosledniju i efikasniju primjenu novog Zakonika o krivičnom postupku, posebno u dijelu koji se odnosi na sprovođenje tužilačke istrage, na nivou osnovnih i viših državnih tužilaštava. Unaprijediti sistem analiziranja i praćenja tužilačkih odluka izmjenom ili uvođenjem novih pravila o preispitivanju tužilačkih odluka.

Pojačati međuinstitucionalnu saradnju, policije, tužilaštva i suda kao i saradnju na međunarodnom nivou, u cilju poboljšanja bilansa ostvarenih rezultata u istragama i krivičnom gonjenju u slučajevima korupcije.

(Akcioni plan za Poglavlje 23, Ciljevi: 2.2.2; Mjere: 2.2.3.6; 2.2.4.1; 2.2.4.5; 2.2.9.1).

2) Skupština ocjenjuje da je neophodno analizirati uzroke odbijanja optužnica, posebno u predmetima sa elementima koruptivnosti, organizovanog kriminala, kao i u predmetima ratnih zločina. Neophodno je preduzeti sve mjere za podizanje kvaliteta izviđaja, istrage i optuženja, kao bitnih preduslova za jačanje povjerenja građana u crnogorsko Tužilaštvo.

Neophodno je izučavati uporedno pravo i praksu zemalja okruženja i zemalja Evropske unije, kako bi se unaprjeđivala postojeća praksa i pravila i na taj način dolazilo do najboljih mogućih rješenja **(Akcioni plan za Poglavlje 23, Cilj 1.5. Postupci za ratne zločine, Mjere: 1.5.1; 1.5.2; 1.5.3 i 1.5.5).**

3) Ojačati kapacitete Odjeljenja za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina, prije svega povećanjem broja stručnih lica koja imaju znanja iz oblasti finansijskih i bankarskih poslova, kao i uređenje evidencije državnih organa čije podatke tužioci koriste. Takođe, poboljšati i unaprijediti kapacitete tužilaštva i policije u pogledu vođenja finansijskih istraga, ulaženja u trag imovini stečenoj vršenjem krivičnih djela, kao i prezentovanja odgovarajućih dokaza pred sudom **(Akcioni plan za Poglavlje 23, Cilj 2.2. Represivne radnje protiv korupcije; Mjere: 2.2.1.4; 2.2.3.1; 2.2.3.2; 2.2.3.5).**

4) Osigurati efikasno praćenje sprovođenja odredbi etičkog kodeksa. S tim u vezi, organizovati i seminare za jačanje integriteta državnih tužilaca **(Akcioni plan za Poglavlje 23, Cilj: 1.1. Nezavisnost pravosuđa, Mjera: 1.1.5.4 i Cilj: 1.2. Nepriistrasnost pravosuđa, Mjere: 1.2.4.2; 1.2.4.3; 1.2.4.4; 1.2.4.5).**

5) Neophodno je kontinuirano činiti napore za jačanje odgovornosti u tužilaštvu. S tim u vezi dodatno raditi na formiranju baze podataka o sprovedenim procedurama u vezi sa odgovornošću nosilaca tužilačkih funkcija.

6) Potrebno je omogućiti što dosledniju i što odgovorniju primjenu alternativnih načina rješavanja krivičnih sporova u većem broju krivičnopravnih slučajeva, čime bi se i dalje smanjivao broj predmeta u postupcima pred sudom. Naročito se treba fokusirati na primjenu alternativnih mjera u rješavanju krivičnih sporova u kojima su učesnici maloljetnici i to u svim fazama postupka **(Akcioni plan za Poglavlje 23, Cilj: 1.4. Profesionalizam, stručnost i efikasnost pravosuđa; Mjera: 1.4.2.7).**

7) Od ključnog je značaja da Skupština Crne Gore u najkraćem roku usvoji izmjene Ustava u oblasti pravosuđa, u skladu sa preporukama Venecijanske komisije i evropskim standardima, kako bi se obezbijedili preduslovi za nezavisnost i odgovornost pravosuđa. **(Akcioni plan za Poglavlje 23, Cilj 1.1. Nezavisnost pravosuđa, Mjere: 1.1.1, 1.1.1.1).**

8) Odmah po usvajanju izmjena Ustava potrebno je preduzeti aktivnosti na nastavku pravosudne reforme, naročito usklađivanja propisa iz oblasti pravosuđa **(Akcioni plan za Poglavlje 23, Cilj: 1.1. Nezavisnost pravosuđa, Mjere: 1.1.2.3; 1.1.3.2).**

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Milorad Vuletić, član Odbora.

PREDSJEDNIK ODBORA
Rifat Rastoder